

Asia: VN/19124/2025

Edunvalvontalainsäädännön ajantasaistamisen jatkohanke; työryhmän mietintö

Sosiaali- ja terveydenhuollon asioiden hoitamiseen liittyvän edunvalvojan ja edunvalvontavaltuutetun tehtävän tallentaminen holhousasioiden rekisteriin

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

Pirkanmaan hyvinvointialueella koetaan mietintö erittäin ajankohtaiseksi. Ehdotetut säännökset selkeyttäisivät hyvinvointialueella todettuja asianosaisten asiointiin haasteita. Sosiaali ja terveydenhuollon asiointi voitaisiin mahdollistaa tarkistamalla laillisen edustajan kelpoisuus Valtuudet palvelun kautta. Tämä selkeyttäisi ja helpottaisi asiointia, etenkin digiasioinnin yleistyessä.

Edunvalvojien sosiaali- ja terveydenhuollon asioiden hoitamiseen tai tietojen näyttämiseen liittyvät oikeudet tulee olla selkeästi määritellyt, jotta sote-ammattilaisten on selkeää todentaa asiointioikeus ja jotta oikeus voidaan digiasioinnin teknisissä toiminnallisuuksissa huomioida.

Edunvalvontavaltuutetun esteellisyysperusteiden väljentäminen

Lausuntonne ehdotetusta säännöksestä?

-

Pääasialliset vaikutukset (mietinnön luku 4.2)

Onko teillä täydennettävää ehdotuksen vaikutusarviointeihin, esim. oman organisaationne kannalta?

Lähtökohtaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon asiointissa laillisen edustajan tunnistaminen helpottuisi. Edunvalvojan/edunvalvontavaltuutetun Valtuudet-palvelun rooli tulisi todennäköisesti olemaan uusi, mistä on vaikutuksia asiointikanavien tunnistusratkaisuihin ja tietojärjestelmiin. Hyvinvointialueelle kohdentuu näistä kustannusvaikutuksia.

Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset (mietinnön luku 5.1)

Näkemyksenne luvussa 5.1 esitetystä, erityisesti työryhmän pohtimista malleista siihen, miten laillisen edustajan tiedonsaantioikeutta voitaisiin harkita laajennettavaksi sosiaali- ja terveysministeriön alaan kuuluvassa lainsäädännössä (luku 5.1.3)?

Pirkanmaan hyvinvointialueen näkökulmasta työryhmän esittämät mallit tunnistavat aidon tarpeen helpottaa laillisen edustajan asiointia digitaalisissa sosiaali ja terveystalvveluissa.

Tiedonsaantioikeuden laajentamista ei voida pitää tarkoituksenmukaisena arkaluonteisten asiakastietojen perusoikeussuojan ja tietosuojariskien vuoksi. Mahdollinen laajentaminen edellyttää tarkkarajaista, täsmällisesti kuvattua ja teknisesti hallittavaa ratkaisua, jossa tiedonsaanti sidotaan yksilöityihin ja välttämättömiin käyttötarkoituksiin, ja jossa vastuut palveluntuottajalle, rekisterinpitäjälle ja lailliselle edustajalle ovat selkeät.

Pirkanmaan hyvinvointialueen näkökulmasta etenemisen tulisi tapahtua vaiheittain, ei yksinomaan edunvalvontalainsäädäntöä laajentamalla, jotta tietojen näyttämistä ja asiointin mahdollistamista voidaan kehittää vaarantamatta asiakkaan yksityisyyden suojaa.

Muuta

Onko teillä muuta lausuttavaa työryhmän ehdotukseen liittyen, esimerkiksi jaksoon 2.3 (eräät perinnöstä luopumista koskevat tilanteet)?

-

Lähteenmäki Riikka

Pirkanmaan hyvinvointialue - sosiaali- ja terveystalvvelu Taru Kuosmanen